

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การทำหน้าที่เผยแผ่ธรรมะถือเป็นพันธกิจที่สำคัญของพระสงฆ์ แม้แต่พระพุทธเจ้าเมื่อทรงตรัสรู้พระสัมมาสัมโพธิญาณ พระองค์ก็ทรงใช้เวลาที่มีทั้งหมดเสด็จไปทุกแห่งในชมพูทวีปเพื่อเผยแผ่ธรรมโปรดสัตว์โลก(มนุษย์) ทรงเทศน์สั่งสอนตั้งแต่เช้าตรู่จนถึงเที่ยงคืนเกือบทุกวันโดยไม่ได้นิ่งนอนใจการหยุดพัก แม้แต่วันสุดท้ายที่จะปรินิพพานก็ยังทรงโปรดสั่งสอนปริพาชก จนได้ดวงตาเห็นธรรมเป็นคนสุดท้าย พระองค์ทรงงานหนักมากตลอดเวลา 45 ปี

การเผยแผ่หลักพระพุทธธรรมหรือการปลุกฝังอบรมให้พุทธศาสนิกชนเป็นคนดี มีศีลธรรม และประพฤติปฏิบัติชอบ ถือว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของพระสงฆ์สาวกของพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า¹ ดังพุทธดำรัสที่พระพุทธองค์ทรงตรัสกับพระสาวกเพื่อส่งไปประกาศพระศาสนาว่า “...ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงเที่ยวจาริกไป เพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความสุขแก่ชนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก เพื่อประโยชน์ เพื่อเกื้อกูล เพื่อความสุขแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย...”²

จากพุทธดำรัสนี้ เป็นเครื่องชี้ชัดถึงบทบาทหน้าที่ของพระสงฆ์ในการเป็นผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนา ซึ่งพระพุทธองค์ก็ทรงให้หลักการและวิธีการกับพระสาวกในการสื่อสารเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาไว้ว่า “...ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงแสดงธรรมในหังคาม ในเบื้องต้น ท่ามกลางและที่สุด จงประกาศพรหมจรรย์ พร้อมทั้งอรรถและพยัญชนะ ให้บริสุทธิบริบูรณ์สิ้นเชิง...”³ ซึ่งเหล่าพระสาวกในสมัยพุทธกาล ก็ได้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวตามที่ได้รับมอบหมายจนสามารถเผยแผ่พระธรรมคำสั่งสอนให้กว้างขวางออกไปทั่วทั้งชมพูทวีป จนมาสู่แผ่นดินสยาม แต่ปัจจุบันนี้ “พระสงฆ์” ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่อบรมสั่งสอนพุทธศาสนิกชนในฐานะ “นักเทศน์” ที่มีวาทศิลป์ในการ

¹พระเทพโศภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), ศิลปะการเทศนา (กรุงเทพมหานคร: หจก. สามลดา, 2548), น. 114.

²พระมหาชาจินต์ ฐมฺมธโร (สินสุภา), คู่มือ ธรรมศึกษาชั้นตรี (กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอกพิมพ์ไท จำกัด, 2547), น. 31.

³เรื่องเดียวกัน, น. 32.

ถ่ายทอดพุทธธรรมอย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีค่อนข้างจำกัด และไม่เพียงพอต่อความต้องการของสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของคณะสงฆ์ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีปริมาณและคุณภาพเพิ่มมากขึ้น⁴

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) กล่าวถึงปัญหาในการเผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์ว่า ...พระเณรมากมายหรือจะว่าส่วนใหญ่ก็ได้ ไม่รู้ธรรมวินัย ไม่รู้พระพุทธเจ้าสอนอะไร หากมีการจัดระเบียบเกื้อหนุนให้พระเณรได้ศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัยจนมั่นใจได้ว่าพระเณรเหล่านั้นจะเจริญงอกงามในศีล สมาธิ ปัญญา ก็จะสามารถสอนประชาชนให้รู้เข้าใจประพฤติปฏิบัติในทาน ศีล ภาวนา ดำเนินชีวิตให้ดีงาม และช่วยกันสร้างสรรค์สังคมได้...⁵

ดังนั้น หากพระสงฆ์ขาดความเข้าใจในหลักธรรม ย่อมส่งผลให้การสื่อสารระหว่างพระกับชาวบ้านลดน้อยลงตามไปด้วย บทบาทผู้นำทางปัญญาก็กลายเป็นเพียงผู้ทำพิธีกรรม คนส่วนใหญ่จึงเข้าวัดไปเพื่อประกอบพิธีกรรมตามประเพณีมากกว่าการไปหาความรู้จากพระสงฆ์ พระครูศรีปริยัติวิกรม กล่าวว่า “เมื่อองค์กรทางศาสนาขาดความรู้ความสามารถในการสื่อสาร ทำให้บทบาทของวัดและพระสงฆ์ที่เคยมีความสำคัญมาเป็นเวลานานนั้น ถูกลดบทบาทลง ความสัมพันธ์ระหว่างพระกับชาวบ้านน้อยลง”⁶

เมื่อสัมพันธ์ภาพของผู้เป็นฆราวาสกับพระสงฆ์เสื่อมลง พระเริ่มหมดบทบาทผู้นำทางปัญญากลายเป็นเพียงผู้ทำพิธีกรรม มีพระจำนวนน้อยเท่านั้นที่ทำงานดีด้วยความใฝ่ดีของตนเองจนสามารถเป็นที่พึ่งทางปัญญาของชาวบ้าน กรณีที่พระมิได้นึกคิดและยังคิดตามกระแสโลกพร้อม ๆ กับคนทั่วไป พอใจต่อพิธีกรรมที่ทำให้ผู้คนเกิดความสบายใจมากกว่าการสนใจศึกษาพระธรรม

⁴พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), ศิลปการเทศนา, น. 114.

⁵พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต), แก่นแท้ของพระพุทธศาสนาแก่นธรรมเพื่อชีวิต (กรุงเทพมหานคร: บริษัท สี่ตะวัน จำกัด, 2545), น. 68.

⁶พระครูศรีปริยัติวิกรม (วัชรพงษ์ ทินฺนาโภ), “ศึกษาเทคนิคและรูปแบบการเผยแผ่พุทธธรรมของพระเทพสิงหนราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) วัดอัมพวัน จังหวัดสิงห์บุรี,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2546), น. 2.

เมื่อเป็นเช่นนี้ วัดกับพระจึงเป็นแหล่งบุญกุศลโดยวัดอุทาน ผู้คนส่วนหนึ่งนับถือพระพุทธศาสนา แต่ไม่รู้ว่าการศานนนี้มีหลักอย่างไร มีคำสอนสำคัญอันใด⁷

เมื่อบทบาทผู้นำทางปัญญาของพระสงฆ์เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ผู้คนแสวงหาความรู้ทางปัญญาจากสื่ออื่น ๆ ที่มีเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับแนวคิดตะวันตกหลังไหลเข้าสู่ประเทศไทยเป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตคนในสังคมไทยตามกระแสเศรษฐกิจสมัยใหม่ที่ผู้คนในสังคมต้องเร่งรีบทำมาหากิน แข่งขันชิงดีชิงเด่นและให้ความสำคัญกับวัตถุนิยมมากเกินไปปัญหาดังกล่าวได้ถูกระบุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) เขียนว่า

... ค่านิยมในการปฏิบัติตามหลักธรรม ลดน้อยถอยลง โดยเฉพาะสังคมเมืองไม่ค่อยให้ความสำคัญกับ คุณธรรม จริยธรรม ขาดศรัทธาในศาสนา ระบบการให้คุณค่าทางสังคมเปลี่ยนแปลงไป คือ นิยมและเชิดชูเงินตรามากกว่าคุณความดี เลื่อมใสในลัทธิบริโภคนิยมเลียนแบบวิถีชีวิตตะวันตก รวมทั้งมีความนิยมในวัตถุมากขึ้น ขาดระเบียบวินัย ความรับผิดชอบและจริยธรรมการทำงาน...⁸

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 หมวด 1 ระบุความมุ่งหมายและหลักการ มุ่งเน้นการจัดการการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข⁹ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้มุ่งเน้นการพัฒนา “คุณภาพมนุษย์” เป็นหลัก เพื่อให้ประชากรมีความเจริญทั้งทางวัตถุ และจิตใจ (คุณธรรม) ไปพร้อมกัน โดยมีวิสัยทัศน์ของการพัฒนาประเทศ คือ

⁷ธรรมเกียรติ กั่นอริ, โลกของสื่อ (สื่อกับศาสนา) (กรุงเทพมหานคร: ที.พี. พรินท์, 2542), น. 50.

⁸สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544 (กรุงเทพมหานคร: อรรถพลการพิมพ์, ม.ป.ป.), น. 15.

⁹สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี, ม.ป.ป.), น. 7.

... สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1.) สังคมมีคุณภาพ สร้างคนให้เป็นคนเก่งและเป็นคนดีมีคุณธรรม 2.) สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และ 3.) สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกันที่ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าของเอกลักษณ์ไทย รู้รักสามัคคี มีสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง...¹⁰

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาประเทศไทย ไม่ควรมุ่งเน้นการนำองค์ความรู้จากต่างประเทศเป็นหลัก แต่ควรมุ่งเน้นการปลูกฝังความรู้ด้านคุณธรรมเป็นสำคัญเพื่อให้ประชาชนในประเทศมีความเจริญทางด้านวัตถุและจิตใจควบคู่กันไป เพราะการที่เรารับเอาองค์ความรู้ของต่างประเทศมาใช้ในวงวิชาการทำให้เราแก้ปัญหาในสังคมไทยไปตามวิถีทางของตะวันตกมาตลอดจนทำให้สังคมเราพบกับปัญหาที่หนักหนาสาหัสเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แล้วในที่สุดความรู้ของตะวันตกเองก็ไม่สามารถแก้ปัญหาให้เราได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้เพราะองค์ความรู้ที่นำมาจากต่างประเทศไม่สอดคล้อง (Relevance) กับสังคมของเรา¹¹

สังคมของเราแต่เดิมมาเป็นสังคมเมืองพุทธ คนไทยส่วนใหญ่จึงมีความเอื้ออาทรต่อกันเป็นสังคมที่มีความสงบสุขตามแบบไทยเดิม เพราะผู้คนซึมซับวิถีชีวิตตามแนวทางพระพุทธศาสนา คือ ทาน ศีล ภาวนา ทำให้เป็นสังคมแห่งการให้ การเสียสละ ไม่ประพฤติดุร้ายต่อกัน ผู้คนแสวงหาความรู้ที่จะนำไปสู่ความสงบ(นิพพาน) แสดงให้เห็นว่าคำสอนในพุทธศาสนามีความเหมาะสมสอดคล้องกับสังคมไทย จึงควรนำธรรมะมาเผยแผ่แก่ประชาชนให้เข้าถึงมากขึ้น มิใช่มุ่งแสวงหาแต่ความรู้ที่ก่อผลประโยชน์เพียงเพื่อตนเอง

แต่การจะเผยแผ่หลักธรรมคำสอนให้กับประชาชนในยุคปัจจุบันนอกจากจะต้องอาศัยพระสงฆ์ซึ่งมีฐานะเป็นผู้นำทางปัญญาแล้วยังต้องอาศัยสื่อที่ประชาชนให้ความสนใจและสามารถเข้าถึงได้ง่าย เพื่อเป็นการเผยแผ่ธรรมะเชิงรุกมิใช่รอแต่ให้ประชาชนเข้ามาศึกษาธรรมะเฉพาะในวัดหรือในโรงเรียนเท่านั้น การเผยแผ่ธรรมะในยุคปัจจุบันจึงควรเป็นรูปแบบของการสื่อสารมวลชน เพราะการสื่อสารมวลชนมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและคนส่วนใหญ่ก็แสวงหาข่าวสารความรู้ได้จาก

¹⁰ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549 (กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี), น. (ง)

¹¹ สิงห์ ดังทัตสวัสดิ์, (2543), อ้างจากสุรตน์ เมธิกุล, “การบริหารจัดการหลักสูตร ปริญญาเอกด้านการสื่อสารของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย,” (รายงานการวิจัยคณะกรรมการ ศาสตรและสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548), น. 2.

สื่อมวลชน แมกลูฮัน กล่าวว่า “สังคมเคลื่อนตัวเข้าสู่ยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร ส่งผลให้ระบบการสื่อสารเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของโลกให้ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว เป็นเสมือนหมู่บ้านโลก (Global Village)”¹² ทำให้ผู้คนจากทุกมุมโลกติดต่อสื่อสารกันได้ง่าย ข่าวสาร ความรู้ และวัฒนธรรม หลั่งไหลถึงกัน มีผลทำให้เศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

การสื่อสารมวลชนนอกจากสนับสนุนให้เศรษฐกิจของประเทศไทยพัฒนาไปอย่างรวดเร็วแล้ว ก็ควรนำมาพัฒนาด้านจิตใจของคนในสังคมด้วยเพื่อไม่ให้ความเจริญทางด้านวัตถุครอบงำจิตใจของคนในสังคม สื่อมวลชนในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีความสำคัญต่อสังคมและต่อปัจเจกบุคคล จึงทำให้สื่อมวลชนกลายเป็นสถาบันหนึ่งที่สังคมคาดหวังว่าจะมีบทบาทในการอบรมบ่มเพาะทางสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านคุณธรรมให้กับคนในสังคม อีกทั้งยังเป็นสื่อที่ประชาชนให้ความสนใจ วิद्यุกระจายเสียงในฐานะสื่อมวลชนประเภทหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลสูงและได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางจากประชาชน เนื่องจากวิद्यุกระจายเสียงมีข้อได้เปรียบสื่ออื่น ๆ คือ เป็นสื่อที่ราคาไม่แพงเมื่อเทียบกับโทรทัศน์ สามารถซื้อหาได้ง่ายและพกพาไปในที่ต่าง ๆ ได้สะดวก เข้าถึงประชาชนได้ทุกระดับชั้น แม้กระทั่งผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกก็สามารถฟังวิทยุได้ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่เสนอข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วฉับไวด้วย และสามารถเข้าไปถึงท้องที่ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นชนบทห่างไกลหรือที่ทุรกันดารได้ดีกว่าสื่ออื่น ๆ ด้วยต้นทุนในการผลิตรายการที่ไม่สูงมาก

ที่ผ่านมาสถานีวิทยุกระจายเสียงในประเทศไทยทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ได้มีส่วนช่วยในงานเผยแผ่พระพุทธศาสนามากขึ้น จัดให้มีการออกอากาศรายการธรรมะทางสถานีวิทยุกระจายเสียงโดยสถานีวิทยุทางพุทธศาสนาแห่งแรกของไทย เริ่มมีขึ้นทางสถานีวิทยุยานเกราะ ๘๕๒ โดยศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของมูลนิธิธรรมาภานุวิทยาลัย ซึ่งจัดรายการทางพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะเป็นประจำทุกวัน วันละหลายชั่วโมง โดยการนำของพระกิตติคุณโท ภิกขุ วัดมหาธาตุ¹³ ปัจจุบันเปลี่ยนมาเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียง พล.ม.2 กองทัพบก ความถี่ เอ.เอ็ม. 963 กิโลเฮิร์ตซ์ จากความสำคัญของสื่อวิทยุกระจายเสียงดังได้กล่าวมานี้ ถือได้ว่าวิทยุกระจายเสียงเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สามารถช่วยในการเผยแผ่ธรรมะให้แก่พุทธศาสนิกชนได้เป็นอย่างดี แต่ทั้งนี้พระสงฆ์ผู้มีหน้าที่โดยตรงในการเผยแผ่ธรรมะนอกจากจะต้องมีความรู้ด้านหลักธรรมแล้ว ยัง จำเป็นจะต้องมีความรู้และความเข้าใจ ในการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงมาช่วย

¹²McLuhan M. and Fiore Q., The Medium is the Message: An Inventory of Effects (New York: Bantam), p. 67.

¹³พระธรรมวิสุทธิกวี (พิจิตร ฐิตวณฺโณ) , คนไทยกับงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา กรุงเทพมหานคร: หจก. โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2541), น. 38-39.

สนับสนุนงานเผยแผ่พระธรรมด้วย มิเช่นนั้นการใช้ประโยชน์จากสื่อวิทยุกระจายเสียงอาจไม่เกิดประสิทธิผลตามที่ต้องการเพราะผู้สื่อสารขาดประสิทธิภาพในการส่งสาร

ปัญหาดังกล่าวทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้เล็งเห็น จึงได้ร่วมมือกับสถาบันการประชาสัมพันธ์ของกรมประชาสัมพันธ์ จัดอบรมหลักสูตร “นักเผยแผ่ธรรมะทางวิทยุกระจายเสียง” เพื่อถวายความรู้ให้กับพระสงฆ์ได้พัฒนาความสามารถของตนเองในการใช้ประโยชน์จากสื่อสารมวลชนเป็นเครื่องมือในการเผยแผ่ธรรมะไปสู่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา “ การทำหน้าที่เผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์เพื่ออบรมบ่มเพาะศีลธรรมให้พุทธศาสนิกชน กรณีศึกษาพระสงฆ์ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรนักเผยแผ่ธรรมะทางวิทยุกระจายเสียง โดยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ร่วมกับ สถาบันการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ ”

ปัญหานำวิจัย

1. พระสงฆ์ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรนักเผยแผ่ธรรมะทางวิทยุกระจายเสียง ได้ทำหน้าที่ในการเผยแผ่ธรรมะเพื่ออบรมบ่มเพาะศีลธรรมให้พุทธศาสนิกชนชาวไทยมากน้อยเพียงใด
2. การอบรมหลักสูตรนักเผยแผ่ธรรมะทางวิทยุกระจายเสียง ช่วยให้พระสงฆ์ได้รับความรู้ในการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงเพื่อเผยแผ่ธรรมะ มากน้อยเพียงใด
3. พระสงฆ์ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรนักเผยแผ่ธรรมะทางวิทยุกระจายเสียง นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ประโยชน์ในการเผยแผ่ธรรมะมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการทำหน้าที่เผยแผ่ธรรมะเพื่ออบรมบ่มเพาะศีลธรรมให้กับพุทธศาสนิกชน ของพระสงฆ์ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรนักเผยแผ่ธรรมะทางวิทยุกระจายเสียง
2. เพื่อศึกษาการได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงเพื่อเผยแผ่ธรรมะให้กับพุทธศาสนิกชนของพระสงฆ์ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรนักเผยแผ่ธรรมะทางวิทยุกระจายเสียง
3. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์จากสื่อวิทยุกระจายเสียงในการเผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรนักเผยแผ่ธรรมะทางวิทยุกระจายเสียง

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

ธรรมะ หมายถึง หลักคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

พระสงฆ์ หมายถึง พระสงฆ์ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรนักเผยแผ่ธรรมะทางวิद्यุกระจายเสียง ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยร่วมกับสถาบันการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์

ศีลธรรม หมายถึง ความประพฤติตามหลักคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

หน้าที่ หมายถึง กิจวัตรของพระสงฆ์ที่ต้องรับผิดชอบต่อการเผยแผ่ธรรมะ

เผยแผ่ หมายถึง กระบวนการกระจายข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ที่เป็นหลักคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปสู่ประชาชน

การอบรมบ่มเพาะ หมายถึง กระบวนการอบรมสั่งสอนเพื่อปลูกฝังให้บุคคลมีบุคลิกภาพ ตลอดจนพฤติกรรมตามหลักคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

วิद्यุกระจายเสียง หมายถึง การสื่อสารโดยผ่านคลื่นวิทยุเพื่อส่งสารไปสู่ สาธารณชนในรูปของเสียง ทั้งนี้รวมถึงวิทยุชุมชนด้วย

การอบรมหลักสูตรนักเผยแผ่ธรรมะ หมายถึง กระบวนการให้ความรู้อย่างลึกซึ้งในเรื่องการเผยแผ่ธรรมะผ่านทางสื่อวิद्यุกระจายเสียง

รายการธรรมะ หมายถึง รายการทางสถานีวิทยุกระจายเสียงที่เผยแผ่หลักคำสอนของพระพุทธเจ้า

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมหลักสูตรนักเผยแผ่ธรรมะทางวิद्यุกระจายเสียงไปใช้ประโยชน์ในการเผยแผ่ธรรมะ
2. ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดอบรมหลักสูตรนักเผยแผ่ธรรมะทางวิद्यุกระจายเสียง หรือจัดหลักสูตรการอบรมใหม่ๆ เพิ่มเติมให้เหมาะสมกับความต้องการนำไปใช้ประโยชน์ของพระสงฆ์ ผู้มีหน้าที่สำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น